

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
PAŽYMA
DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO 2021 METŲ
KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, GARANTINIO FONDO 2021 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO IR ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO 2021 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO (TAP-22-1533) (22-9840(2))**

Nr.

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: Pateikti Seimui tvirtinti Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2021 metų ataskaitų rinkinius.

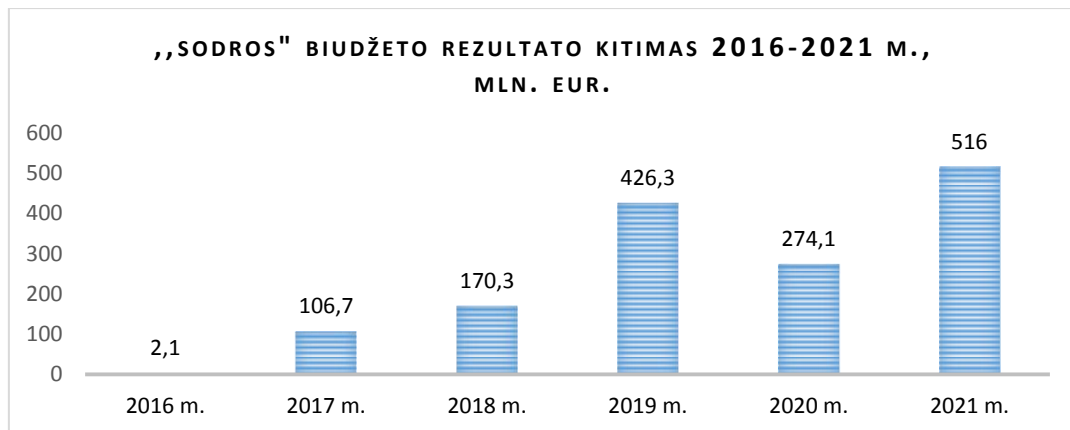
Esama situacija:

- **Valstybinio socialinio draudimo fondas** skirtas pensijų, ligos, motinystės, nedarbo bei nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų soc. draudimui finansuoti, valdyti ir administruoti.
- **Garantinis fondas** skirtas užtikrinti garantijas darbuotojams, jų darbdaviui tapius nemokiam. Darbdaviai moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o bankroto atveju darbuotojams išmokamos jų negautos darbo santykių sumos (iki 6 MMA). Pandemijos laikotarpiu iš GF buvo mokamos prastovų subsidijos ir išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims, skyrus šiam tikslui valstybės biudžeto lėšas.
- **Ilgalaikio darbo išmokų fondas** įsteigtas kartu su Darbo kodekso įsigaliojimu (nuo 2017 m. liepos 1 d.), siekiant užtikrinti papildomas garantijas dėl sumažėjusių išeitinių išmokų. Darbdaviai (išskyrus biudžetines įstaigas ir Lietuvos banką) moka 0,16 proc. darbuotojo draudžiamųjų pajamų, o atleidimo „darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės“ atveju darbuotojams turintiems didesnę nei 5 m. stažą, mokamos papildomos ilgalaikio darbo išmokos (1, 2 ar 3 mėn. atlyginimų dydžio priklausomai nuo stažo).
- Fondų ataskaitų rinkiniai sudaromi vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir ne vėliau kaip iki spalio 1 d. teikiami Vyriausybei, o iki spalio 10 d. Vyriausybė juos pateikia Seimui. Valstybė kontrolė kasmet iki spalio 1 d. atlieka fondų ataskaitų auditą ir parengia išvadas.

Esmė:

„SODROS“ ATASKAITA

„Sodros“ biudžeto metų rezultatas – pajamos viršijo išlaidas 516 mln. Eur.

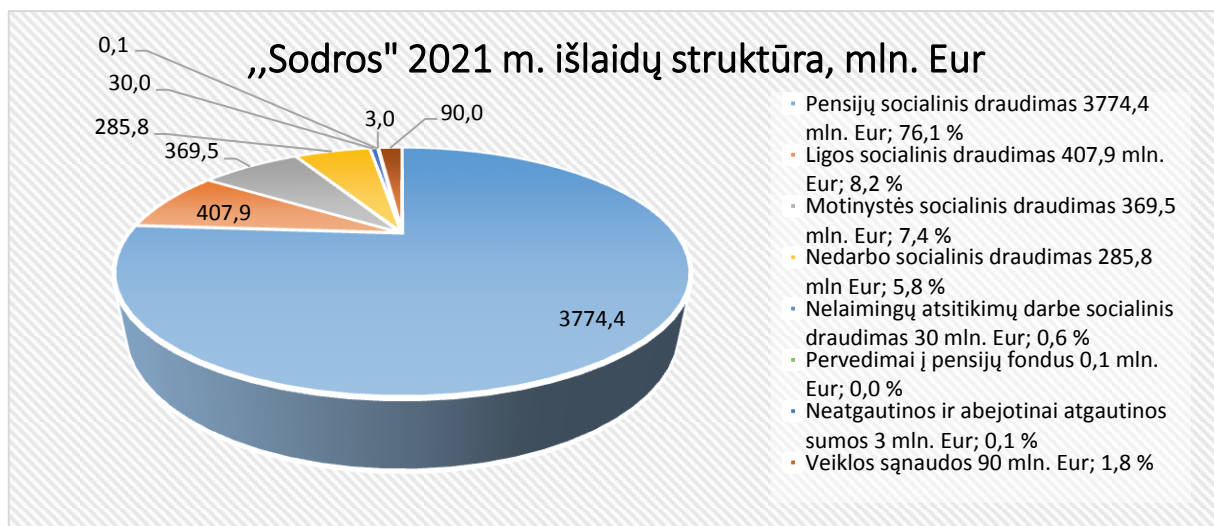

PAJAMOS

- „Sodros“ biudžeto **pajamos 2021 m. buvo 5 476,6 mln. Eur arba 10,2 proc.** (506,7,5 mln. Eur) **didesnės negu 2020 m.** Pajamos sudarė **9,9 proc. BVP** (2020 m. – **10,2 proc.**).
- **Didžiausią pajamų dalį – 3 158,7 mln. Eur arba 56,4 proc. sudarė draudėjų ir apdraustųjų įmokos**, kurios palyginus su 2020 m., padidėjo 357,5 mln. Eur arba 12,8 proc. Registruotų draudėjų buvo šiek tiek daugiau (2020 m. – 496,5 tūkst.; 2021 m. – 533,9 tūkst.), apdraustųjų taip pat šiek tiek padidėjo (2021 m. – 1455 tūkst. 2020 m. – 1422,2 tūkst.). Apdraustųjų vidutinės mėnesio pajamos, nuo kurių buvo skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos – 1 347,9 Eur (10,8 proc. didesnės negu 2020 m.). Draudėjų ir apdraustųjų įmokos dėl to, kad buvo pritaikytos įmokų lubos (60 VDU – 81 162 Eur) mažesnės 38 mln. Eur. Dėl VSD įmokų „grindų“ įvedimo (kai draudėjas moka įmokas nuo sumos ne mažesnės nei MMA) įmokų priskaičiuota 12 mln. Eur.
- **Savarankiškai dirbančių asmenų įmokų priskaičiuota 101,2 mln. Eur**, t.y. 19,8 mln. Eur arba 24,3 proc. daugiau nei pernai. Individualių įmonių savininkų, ūkininkų ir mažųjų bendrijų narių, šeimynos dalyvių, mokėjusių soc. draudimo įmokas, vidutinis mėnesinis skaičius buvo 5,3 tūkst. žm. (15,3 proc. didesnis nei 2020 m.), individualia veikla užsiimančių asmenų – 25,5 tūkst. žm. (20,2 proc. didesnis), ūkininkų – 4,3 tūkst. žm. (35,9 proc. didesnis), asmenų, dirbančių pagal verslo liudijimus – 8,3 tūkst.
- **Delspinigių, palūkanų ir baudų priskaičiuota 0,6 mln. Eur.** Dėl ekstremalios situacijos daugeliui nukentėjusių įmonių įmokų mokėjimas buvo atidėtas, o delspinigiai neskaičiuojami.
- **Iš valstybės biudžeto Fondui skirta 2 203,2 mln. Eur**, iš jų: pagrindinei (bendrajai) pensijos daliai kompensuoti – 2 114,2 mln. Eur; padidėjusioms dėl COVID-19 ligos išmokoms kompensuoti – 88,8 mln. Eur.
- **Veiklos pajamų gauta 13,1 mln. Eur**, t. y. 2,3 proc. daugiau negu planuota, iš jų: už valstybės biudžeto išmokų vykdymą – 5 mln. Eur, už pervedimų į Privalomąjį sveikatos draudimo fondą vykdymą – 2 mln. Eur, už pervedimus į Pensijų kaupimo fondus – 0,6 mln. Eur, už Pensijų anuitetų fondo išmokų skyrimą ir vykdymą – 0,3 mln. Eur, kitos kompensavimo sumos – 0,4 mln. Eur, kitos veiklos pajamos – 4,8 mln. Eur.

IŠLAIDOS

- **Išlaidos 2021 m. buvo 4 960,6 mln. Eur** arba 5,6 proc. (264,8 mln. Eur) didesnės negu 2020 m.
- Fondo biudžeto išlaidos sudarė **9 proc. BVP**, o pensijų išlaidos sudarė **6,8 proc. BVP**.

- **Didžiausią išlaidų dalį, 76,1 proc. arba 3 774,4 mln. Eur** (2020 m. – 3475,6 mln. Eur), **sudarė pensijos**. Jas kas mėnesį vidutiniškai gavo apie 1 014,5 tūkst. asmenų (609,9 tūkst. senatvės pensijų gavėjų, 157 tūkst. netekto darbingumo pensijų gavėjų, 238 tūkst. našlių ir našlaičių pensijų gavėjų). **Vidutinė metinė senatvės pensija**, turint būtinaį stažą, buvo **440,64 Eur** ir palyginti su 2020 m. padidėjo 10,3 proc. arba 41,11 Eur.
- **Ligos išmokoms** išleista **407,9 mln. Eur (8,2 proc. visų išlaidų)**. Tai 51,8 mln. Eur mažiau nei 2020 m. Vienam apdraustajam teko 8,3 apmokėtų ligos dienų (2020 m. – 9,9 dienos).
- **Motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokoms** išleista **369,5 mln. Eur (7,4 proc. visų išlaidų)**. Tai 5,5 proc. arba 19,3 mln. Eur daugiau nei 2020 m. Motinystės išmokas gavo 21,2 tūkst. motinų (91,2 mln. Eur), tėvystės – 15,2 tūkst. tėvų (19,3 mln. Eur), vaiko priežiūros – 39,3 tūkst. asmenų (259 mln. Eur).
- **Nedarbo draudimo išmokoms** išleista **285,8 mln. Eur (5,8 proc. visų išlaidų)**. Tai 3,1 mln. Eur mažiau nei 2020 m. **Vidutinė nedarbo išmoka** už pilną mėnesį buvo **382 Eur** (2020 m. – 350 Eur), ją vidutiniškai per mėn. gavo 73,3 tūkst. asmenų (2020 m. – 82,1 tūkst. asmenų).
- **Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų draudimo išlaidos** buvo **30 mln. Eur (0,6 proc. visų išlaidų)**. Šiai draudimo rūšiai panaudota 1,8 mln. Eur arba 6,4 proc. daugiau nei 2020 m.
- **Į pensijų fondus** perversta **103,5 tūkst. Eur. Neatgautinos ir abejotinai atgautinos sumos – 2,9 mln. Eur.**
- **Fondo veiklos sąnaudos** sudarė **90 mln. Eur (1,8 proc. visų išlaidų)** ir buvo 8,57 mln. Eur didesnės nei 2020 m. Administravimo įstaigų sąnaudų priskaičiuota 99,6 mln. Eur. Iš jų 64,1 mln. Eur (2020 m. – 59,1 mln. Eur) sudarė darbo užmokestis, t.y. tiek, kiek planuota. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas ir amortizacija sudarė 4,7 mln. Eur.
- **Į Rezervo fondą** pervesta **515,9 mln. Eur.**

GARANTINIO FONDO ATASKAITA

Lėšų likutis metų pradžioje buvo 94,8 mln. Eur (14,6 proc. daugiau nei planuota).

Iplaukos per 2021 m. sudarė 475,3 mln. Eur (2020 m. – 307,2 mln. Eur). Iš jų:

- 28,5 mln. Eur – darbdavių įmokos;
- 772,6 tūkst. Eur – lėšos, gautos iš darbdavių fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti (t.y. išieškotos darbdavių įmokų skolos);
- 446,1 mln. Eur – kitos teisėtai gautos lėšos, t.y. valstybės biudžeto lėšos skirtos Garantinio fondo išmokoms (prastovų subsidijoms, savarankiškai dirbančių asmenų išmokoms) mokėti.

Išlaidos – 464,7 mln. Eur (2020 m. – 288,1 mln. Eur). Iš jų:

- 464,2 mln. Eur – išmokos darbuotojams: išmokos bankrutuojančių, bankrutavusių ar likviduotų dėl bankroto įmonių darbuotojams pagal sudarytas sutartis – 11,6 mln. Eur (2020 m. buvo 12,6 mln. Eur); valstybės biudžeto subsidijuojamos išmokos – 452,5,2 mln. Eur, iš jų darbo užmokesčio subsidijoms už prastovas išmokėta 337,5 mln. Eur, savarankiškai dirbantiems asmenims išmokėta 115 mln. Eur;
- 0,1 tūkst. Eur – apmokėjimas už paraiškų parengimą ir banko operacijas;
- 219,1 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 297,7 tūkst. Eur – laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2021 m. pabaigoje – 105,4 mln. Eur, iš jų 99 mln. Eur investuota į trumpalaikius indėlius.

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO ATASKAITA

Ilgalaikio darbo išmokų fondo lėšų likutis metų pradžioje buvo 94,5 mln. Eur.

Darbdavių įmokos per 2021 m. sudarė **28,6 mln. Eur** (2020 m. – 23,45 mln. Eur), t.y. 9,7 proc. daugiau nei planuota.

Išlaidos sudarė **7,63 mln. Eur** (2020 m. – 9,97 mln. Eur), iš jų:

- 6,98 mln. Eur – išmokos darbuotojams;
- 186,2 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
- 459,5 tūkst. Eur – laikinai laisvų lėšų investavimo išlaidos.

Lėšų likutis 2021 m. pabaigoje – 115,6 mln. Eur. Iš jų: einamosiose banko sąskaitose – 15,8 mln. Eur, investuota – 99,8 mln. Eur.

Derinimas: Su Finansų ministerija suderinta be pastabų. Ataskaitų rinkiniams pritarė „Sodros“ taryba.

Valstybės kontrolė dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo 2021 metų ataskaitų rinkinių pateikė valstybinio audito ataskaitas ir išvadas.

Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Projektai įtraukti į Vyriausybės pasiūlymus dėl Seimo V (rudens) sesijos darbų programos (svarstymas spalio mėn.).

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. tel. +370 5 2098603, el.p. ausra.gratuleviciene@lrv.lt